

COVID-19 ja teiste ülemiste hingamisteede nakkushaiguste ülevaade (seisuga 27.01.2025)

Lühikokkuvõte ja prognoos

COVID-19

- COVID-19 haigestumine on langustrendis, kuid languse tempo on aeglustunud. Nakatumiste arv vähenes eelmise nädalaga võrreldes 9,5%.
- Haigestumus vähenes enamikes vanuserühmades, välja arvatud 5–9, 14-19 ja üle 85 aastaste hulgas. Muudes vanuserühmades püsis haigestumus stabiilsena või vähenes. Väikese haigestunute arvu tõttu ei ole haigestumuse trendide väljendamine vanuserühmade kaupa statistiliselt usaldusväärne. Seetõttu saab usaldusväärseks hinnata vaid üldist haigestumise trendi.
- Enamik haiglaravil viibinud patsiente (91,7%) olid üle 60-aastased, mis näitab, et vanemaealised on jätkuvalt kõige haavatavamad COVID-19 raske kulu ja tüsistuste suhtes. Neist 5,3% oli COVID-19 vastu vaktsineeritud.
- Uus viirusvariant (XEC) ei põhjusta seni rasket kulgu.
- Tervishoiusüsteemile ülekoormuse ohtu COVID-19 tõttu ei ole.

Ülemiste hingamisteede nakkused:

- Ülemiste hingamisteede nakkustesse haigestumus kasvas eelmise nädalaga võrreldes 13% võrra.
- Peamisteks tekitajateks on gripiviirused, moodustades ca 23% kõikidest positiivsetest proovidest, neist 18% olid A-gripiviirused ja 4,5% - B-gripiviirused. Paragripi- ja rinoviirused moodustavad võrdselt 4,5% kõikidest positiivsetest proovidest.
- Selgelt domineerivat viirust hetkel ei ole, mis viitab viiruste mitmekesisele levikule.
- RSV ja hMPV aktiivsus on madal.

Gripp

- Grippi haigestumine on endiselt tõusutrendis. Haigestumuse intensiivsust hinnatakse keskmiseks ning levikut laialdaseks. Grippi haigestumus levib kõikides vanuserühmades ja maakondades.
- Gripi hooaja algusest on hospitaliseerimiste arv märkimisväärselt tõusnud (24% nädalas), viidates raskematele haigusjuhtudele. Surmajuhtumid on registreeritud eakate seas (70+), mis kinnitab kõrget tüsistuste riski selles vanuserühmas.
- Hospitaliseeritute seas moodustasid vaktsineeritud väikese osa (6,7%), kuid vähemalt üks surmajuhtum oli vaktsineeritute seas (üle 85-aastane inimene, hospitaliseeritud kaasuvate haiguste tõttu).

Mycoplasma pneumoniae

- Haigestumise kasv jätkub ka sellel aastal. Alates 1.01.2025 on tuvastatud 603 Mycoplasma pneumoniae juhtumit. Sellel nädalal lisandus 64 haigusjuhtu. Kõige rohkem haigestunuid oli vanuserühmas 20–60 aastat (30 juhtu, moodustades 46,9%).

ECDC riskihinnang

- Euroopa respiratoorsete nakkuste seire (ERVSS) andmed näitavad, et kõik kolm gripiviiruse tüüpi/alatüüpi (A(H1N1)pdm09, A(H3N2) ja B ringlevad praegu koos,

moodustades vastavalt umbes kaks viiendikku, viiendikku ja kaks viiendikku(ILI/ARI viroloogilise seire andmed).

- Gripi ringluse praeguse taseme juures on veel vara ennustada, kuidas ringlevate gripitüüpide ja alatüüpide levik areneb ning hakkab mõjutama haigestumust, samuti seda, millised tüved või variandid sel talvel domineerivad.
- Praegused vaktsiinitüved sobivad hästi ringlevate A(H1N1)pdm09 ja 2 B/Victoria alamvariantidega, kuid on vähem tõhusad mõnede uuemate A(H3N2) alamvariantide vastu.
- SARS-CoV-2 aktiivsus on stabiliseerunud suhteliselt madalal tasemel kõigis riikides pärast pikaajalist kõrge aktiivsuse perioodi suvel ja sügisel. See koos SARS-CoV-2 prognoositava hooajalise mustri puudumisega muudab ebaselgeks, kas kogeme sel talvel uut SARS-CoV-2 epideemiat.

Prognoos ja soovitused:

- COVID-19 haigestumus on langustrendis, kuid languse tempo on aeglustunud. Viirus levib edasi lainetena, ilma oluliste tõusude või langusteta.
- Haigestumus grippi ja ülemiste hingamisteede nakkustesse on jätkuvalt tõusuteel.
- Haigestumuse ja hospitaliseerimiste kasv viitab vajadusele jätkata ennetusmeetmetega, sealhulgas vaktsineerimise ja avalike teavituskampaaniatega.
- Jätkata kommunikatsiooniga, et motiveerida inimesi viiruste leviku perioodil ennetusmeetmeid rakendama.
- Juhime tähelepanu, et hiline arsti poole pöördumine, eriti vanemaealiste patsientide puhul, ning laboratoorse diagnostika vähene kasutamine haiglaeelses etapis toob kaasa olukorra, kus gripi diagnoositakse sageli alles haiglates, kuhu patsiendid on hospitaliseeritud haiguse raske kulu tõttu.
- Gripiviiruste ja teiste respiratoorsete nakkuste üheaegne levik võib suurendada koormust tervishoiusüsteemile. Tervishoiuteenuse osutajad võiksid arvestada, et järgmiste nädalate jooksul on oodata hospitaliseerimiste kasvu.

Detailne ülevaade

COVID-19

Haigestumus ja trendid

4. nädala jooksul lisandus 477 haigusjuhtu (96 laboratoorselt kinnitatud ja 381 epidemioloogilise-kliinilise seose alusel diagnoositud). Eelmise nädalaga võrreldes vähenes haigusjuhtude arv 9,5% võrra.

Kõigest haigestunutest 20,0%-l kinnitati diagnoos laboratoorselt (PCR, antigeeni kiirtest tervishoiutöötajate juures).

Seisuga 27.01.2025 on viimase 14 päeva haigestumus 100 000 el. kohta 75,5, kusjuures laboratoorselt kinnitatud diagnooside põhjal on see näitaja 14,7.

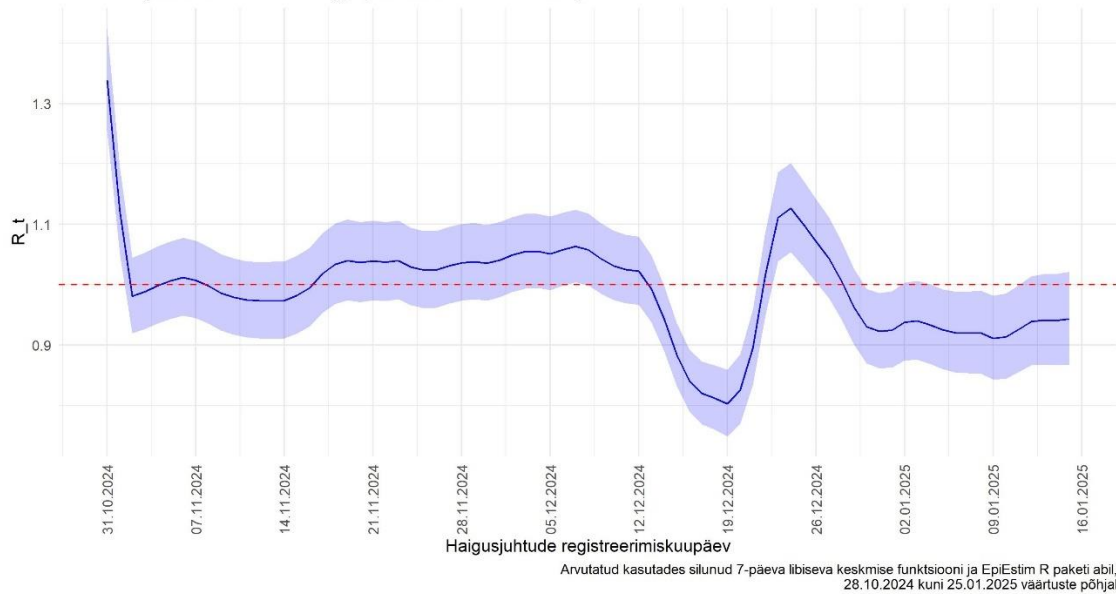
4. nädalal tehti 2 111 testi. Positiivsete testide osakaal moodustas 4,5% (3. nädalal – 5,2%).¹

Nakatumiskordaja Rt²

Haigestumus on langustrendis, kuid languse tempo on aeglustunud.

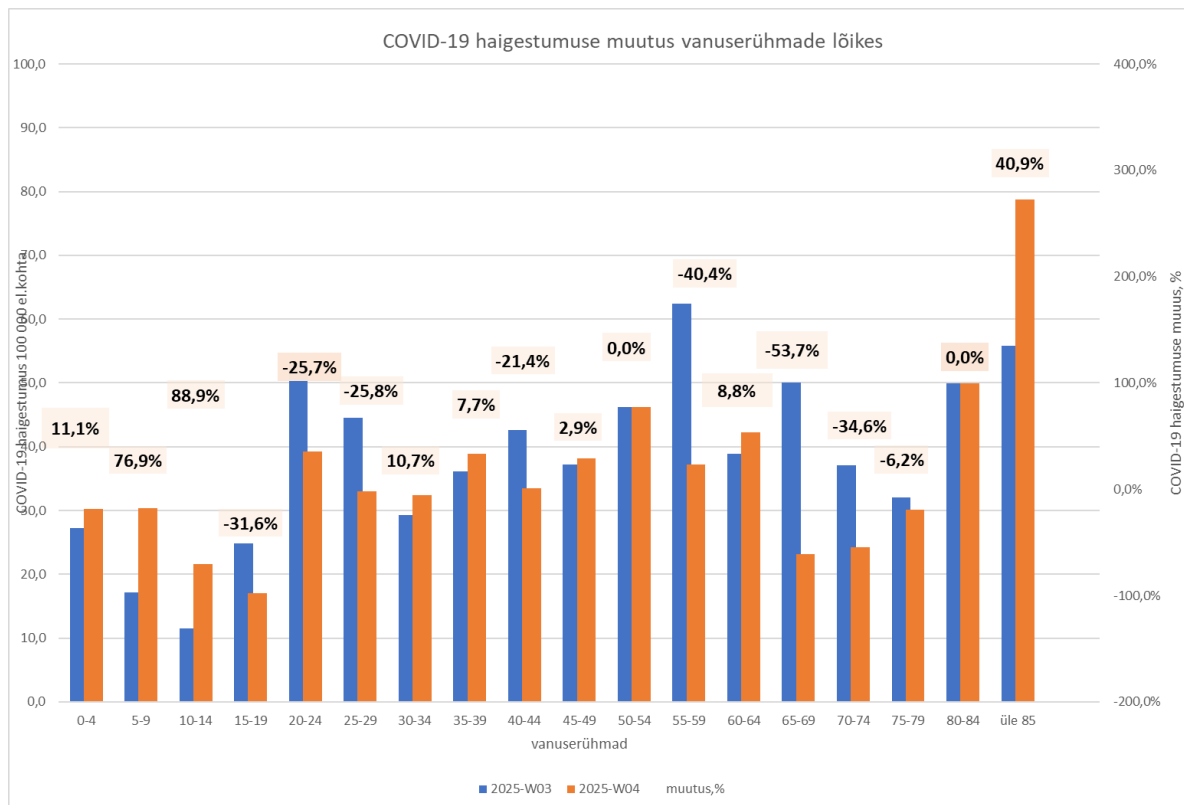
Ajast sõltuv efektiivne reproduktsiooninumber seisuga 28.01.2025:

Rt= 0.94 (95% CI: 0.87 – 1.02)(7-päeva libisev keskmine)

Haigete vanuseline jaotus¹

4. nädalal vähenes haigestumuse enamikes vanuserühmades, välja arvatud 5–9, 14–19 ja üle 85 aastaste hulgas. Nende vanuserühmades kasvas haigestumus vastavalt 76,9%, 88,9% ja 40,9% võrra. Muudes vanuserühmades püsis haigestumus stabiilsena või vähenes. Väikese haigestunute arvu tõttu ei ole haigestumuse trendide väljendamine vanuserühmade kaupa statistiliselt usaldusväärne. Seetõttu saab usaldusväärseks hinnata vaid üldist haigestumise trendi.

Haigestumus maakonniti

Eesti keskmine haigestumus oli 34,7. Eesti keskmisest kõrgem oli haigestumus Põlvamaal (62,8) ja Võrumaal (61,7). Muudes maakondades ei ole suuri erinevusi haigestumuses täheldatud, ning üldine trend viitab haigestumuse vähenemisele.

Hospitaliseerimine^{3,1}

Haiglata andmetel hospitaliseeriti 4. nädalal kokku 40 patsienti, kellel oli COVID-19 kas põhi- või kaasuv haigus. Neist 12 patsienti (30%) hospitaliseeriti raske kuluga COVID-19 tõttu. 11 patsienti ehk 91,7% olid üle 60-aastased. Surmajuhte ei esinenud.

COVID-19 hospitaalinfektsiooni tõttu viibis haiglaravil 20 inimest.

Tervise Arengu Instituudi [surmapõhjuste registri poolt valideeritud ning avaldatud andmete](#) järgi suri COVID-19 tõttu 2024 a. algusest kuni detsembrini kokku 113 inimest.

Võrdluseks, 2023 a. suri COVID-19 tõttu 310 inimest, 2022 a. – 903 inimest. (viimati uuendatud 08.01.2025).

Hoolekandeesutused²

4. nädalal on hoolekandeesutustes jälgimisel üks COVID-19 kolle (Lõuna regioonis), kus haigestus kokku 4 klienti ja 1 töötaja. Kõik juhtumid registreeriti nädala jooksul. Hospitaliseerimisi ega surmajuhte ei esinenud.

Reoveeseire²

4. nädalal seirati kokku 12 proovi. Reoveeseire andmete alusel jäi rohelisele ehk madalale ohutasemele 9 proovi, kollasele ehk mõõdukale ohutasemele jäid 3 proovi (Narva, Kohtla-Järve ja Rapla). Punasel ehk (väga kõrgel) ja oranžil (kõrgel) ohutasemel ei olnud ühtegi proovi.

Sekveneerimine

Kõik sekveneeritud proovid kuuluvad Omikron- tüve varaiantidele : XEC (50%), KP.3 (38,9%) ja B.2.86 (11,1%) variantidele. Uus variant XEC on kiire levikuga, kuid ei ole seni näidanud seost suurema nakkuse raskusastmega ega vaktsiini tõhususe olulise vähenemisega ning olemasolevad vaktsiinid toimivad ka selle variandi vastu.

Vaktsineerimine

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovitas 2024. aasta sügisel COVID-19 vastu vaktsineerimist järgmistele riskirühmadele: üle 60-aastased inimesed, lapseootel naised ning teatud kaasuvate haiguste tõttu riskirühmade kuuluvad lapsed ning täiskasvanud.

Seisuga 27.01.2025 vaktsineeriti 35 569 riskirühma kuuluvat inimest, neist vanuses 60 ja vanemad oli 30 594 inimest. Vaktsineerimisega hõlmatud riskirühmades moodustab ligikaudu 10%.

Alates augustist 2024 (COVID-19 vaktsineerimise 2024/25 kampaania alustamisest) on COVID-19 tõttu haiglaravile sattunud 132 inimest, millest 120 ehk 90,9% kuulus üle 60-aastaste hulka. Neist 7 inimest (5,3%) oli COVID-19 vastu vaktsineeritud. COVID-19 põhihaiguse tõttu suri kaks vaktsineeritud inimest (vanuses üle 65 a).

Ülemiste hingamisteede ägedad nakkused

Seisuga 27.01.2025 pöördus ülemiste hingamisteede viirusnakkuste tõttu arstide poole 3079 inimest, kellest 43,1% olid kuni 14-aastased lapsed. Keskmine haigestumus 100 000 elaniku kohta oli 224,0. Suuri erinevusi haigestumuses maakondade lõikes ei ole.

Ülemiste hingamisteede nakkustesse haigestumus kasvas eelmise nädalaga võrreldes 13% võrra.

Sentinel-seire andmed

Peamisteks tekitajateks on gripiviirused, moodustades ca 23% kõikidest positiivsetest proovidest, neist 18% olid A-gripiviirused ja 4,5% - B-gripiviirused. Paragripi- ja rinoviirused moodustavad võrdselt 4,5% kõikidest positiivsetest proovidest.

Gripp

Haigestumus ja trendid

Grippi haigestunute arv kasvas eelmise nädalaga võrreldes 23 protsenti. Gripiviirus levib kõikides vanusrühmades ja maakondades.

Eesti keskmine grippi haigestumus oli 33,4/100 000 elaniku kohta. Kõrgem haigestumus registreeriti Läänemaal (67,9), Hiiumaal ei ole registreeritud grippi haigestunuid. Muudes maakondades suuri erinevusi ei täheldatud.

Grippi haigestumine on endiselt tõusutrendis. Haigestumuse intensiivsust hinnatakse keskmiseks ning levikut laialdaseks.

Üheks kulgu mõjutavaks teguriks oli grippi haigestumuse intensiivse kasvuperioodi kokkulangevus jõulupühade ning koolivaheajaga. Koolivaheaeg kui loomulik isolatsioon aitas suure tõenäolisusega muuta haigestumuse kõverat laugemaks – st järsk haigestumuse kasv jäi ära, sama hulk haigestunuid lisandub pikema aja perioodi jooksul.

Etioloogiline struktuur

4. nädalal kokku registreeriti 459 grippi haigestunut. Laboratoorselt kinnitati 185 gripiviirust, neist 143 A gripiviirust ning 42 B-gripiviirust.

Täpsemalt määratleti 10 A-gripiviirust, millest seitse A(H1N1)pdm09 tüve ning kolm B-gripivirust Victoria tüve.

Hospitaliseerimine

Tervise infosüsteemi andmetel hooaja algusest hospitaliseeriti gripiga kokku 223 inimest. Hospitaliseeritute seas 61,2% olid patsiendid vanuses 65 aastat ja vanemad, neist ligikaudu kolmandiku moodustasid inimesed vanuses 80 aastat ja üle. Vaksineeritud patsientide osakaal oli 6,7% (15 inimest).

Andmeid gripist tingitud hospitaliseerimiste kohta uuendatakse ja täpsustatakse Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse poolt kolme nädala jooksul.

Uuendatud andmete põhjal kasvas hospitaliseeritud patsientide arv võrreldes eelmise nädalaga 24%, haiglaravi vajas 118 patsienti.

Gripihooaja algusest registreeriti 11 surmajuhtumit, neist 6 oli raske gripi tõttu (kõik üle 70-aastased). Raske gripi tõttu surnutest ei olnud keegi vaksineeritud.

4. nädalal suri 1 inimene, gripp oli kaasuvaks haiguseks. (üle 65-aastane).

Üks surmaga lõppenud hospitaliseerimise juhtum oli vaksineeritud (üle 85-aastane inimene, hospitaliseeritud kaasuvate haiguste tõttu).

Vaksineerimine

21.01.2025a. seisuga vaksineeriti gripi vastu 167 142 inimest. Neist 75 301 inimest vanuses üle 65a. Vaksineerimisega hõlmatus oli kogu elanikkonnas 12,12% (eelmine hooaeg - 12,6%), eakate seas - 26,6% (eelmine hooaeg - 29%).

RS-viirusega seotud nakkused

TEHIK-i andmetel tuvastati 4. nädalal seitse RS-viiruse haigusjuhtu, millest ükski ei vajanud hospitaliseerimist.

Hooaja algusest on registreeritud 54 RS-viirusega seotud haigusjuhtu. Nendest 44,4% moodustasid 0–4-aastased lapsed ja 18,5% 65-aastased ja vanemad inimesed.

Hospitaliseerimist vajas viis inimest: kolm last vanuses 0–4 aastat ja kaks inimest vanuses 85 aastat või vanemad.

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) hinnangul on RS-viiruse levik Euroopa Liidu/Euroopa Majanduspiirkonna (EL/EMP) riikides üldiselt madal ja jääb viimase kolme hooaja tasemest allapoole. Kõige suurem haiglaravi ja raskete tagajärgede risk on alla viie aasta vanustel lastel.

Inimese metapneumoviirus (hMPV)

Laboratoorsete andmete alusel on alates 1.01.2025 tuvastatud 35 hMPV juhtumit.

Neist 11 olid 0–4-aastased lapsed ja 14 üle 65-aastased inimesed.

4. nädalal registreeriti 17 juhtumit. ECDC ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) hinnangul on tegemist hingamisteede patogeenide tavapärase hooajalise sagenemisega, mis ei kujuta EL/EMP piirkonnas erilist muret.

Mycoplasma pneumoniae

Mycoplasma pneumoniae nakkuste arv kasvab jätkuvalt.

Alates 1.01.2025 on tuvastatud 603 Mycoplasma pneumoniae juhtumit.

Sellel nädalal lisandus 64 haigusjuhtu. Kõige rohkem haigestunuid oli vanuserühmas 20–60 aastat (30 juhtu, moodustades 46,9%). Koolilapsed vanuses 10–19 aastat moodustasid 28,1% juhtumitest. Väikelapsed vanuses 0–4 aastat ja 5–10 aastat moodustasid vastavalt 12,5% ja 10,9% juhtumitest. Registreeriti üks haigusjuht (79-aastane inimene).

Allikas:

¹ TEHIK/TIS

² Terviseamet

³ Haiglate poolt edastatud andmed

⁴ [European Respiratory Virus Surveillance Summary](#)